

Handläggare
Erik Jondelius
Telefon: 08-50812098

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
21 november 2023

Medborgarförslag gällande utegym och en hundrastgård på parkområdet i Bergsgruvans park på Södermalm 4:1

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar medborgarförslaget till stadsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsförvaltning har fått ett medborgarförslag om att anlägga ett utegym och en hundrastgård på det sydvästra parkområdet i Bergsgruvans park på Södermalm 4:1.

Det som Parkplan Södermalm lyfter som särskilt värt att bevara i Bergsgruvan är bland annat de stora vackra träden. Av det som anses värdefullt att utveckla listas bland annat den gröna kopplingen till Tantolunden och kopplingen mellan Rosenlundsgatans övre nivå och parkens sydvästra hörn samt en naturvärdespark i nämnda parkhörn.

Den nionde december 2021 gav stadsbyggnadsnämnden i uppdrag till stadsbyggnadskontoret att påbörja planarbete för att uppföra ett flerbostadshus med cykelgarage på parkytan som medborgarförslaget avser. Planförslaget sändes i slutet av september på samråd där bland andra stadsdelsnämnden kommer att framföra sina synpunkter.

Förvaltningen anser att medborgarförslaget har många positiva aspekter och att det samtidigt finns flera värden som kommer att gå förlorade om parkytan bebyggs. Om den planerade bebyggelsen inte skulle komma att realiseras kommer förvaltningen att arbeta för att verkställa parkplanens ambition om en naturvärdespark på parkytan.

Ett utegym eller en hundrastgård är därför inget som förvaltningen skulle komma att prioritera.

Förvaltningen föreslår nämnden att överlämna medborgarförslaget till stadsbyggnadsnämnden eftersom ytan berör samma parkmark som stadsbyggnadskontoret nu arbetar med.

Bakgrund

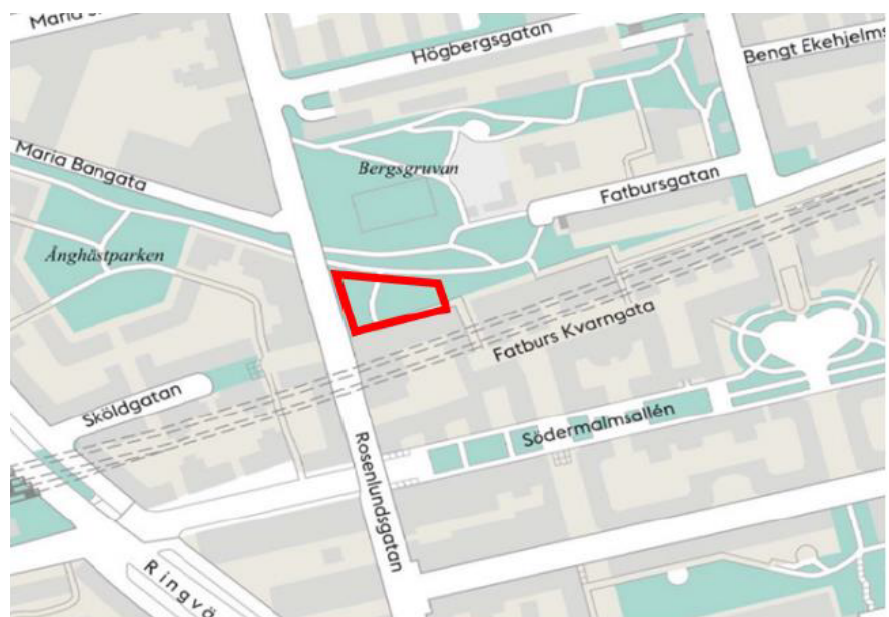
Södermalms stadsdelsförvaltning har fått ett medborgarförslag om att anlägga ett utegym och en hundrastgård på parkområdet i Bergsgruvans park på Södermalm 4:1. Stadsdelsnämnden beslutade vid nämndsammanträdet den 24 augusti 2023 att ge förvaltningen i uppdrag att bereda medborgarförslaget. Medborgarförslaget bifogas som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

I ärendet framför förslagsställaren i huvudsak följande:

Förslag till beslut:

Medborgarförslaget föreslår att Stockholms stad anlägger ett utegym och en hundrastgård på parkområdet i Bergsgruvans park på Södermalm 4:1. Dessutom föreslås att staden avstår från att uppföra ett hyreshus på detta grönområde, Diariennr: 2021-15543. Medborgarförslaget betonar vikten av att bevara grönområden och invänder mot att använda cykelgaraget som motivering för bebyggelse av detta område. Istället föreslås investeringar i ett utegym och en hundrastgård för att främja rekreation, hälsa och tillgänglighet, samt bidra till social samvaro och ökad trygghet.

Området är beläget vid Rosenlundsgatan på Södermalm.

Motivering:*Bevarande av parkområden*

Grönområden har en avgörande roll för att främja invånarnas hälsa och välbefinnande genom att erbjuda möjligheter till avkoppling, motion, socialt umgänge och naturupplevelser. Genom att avstå från att bebygga parkområdet på Södermalm 4:1 kan vi bevara detta värdefulla grönområde och säkerställa att invånarna har tillgång till naturliga och gröna miljöer i stadsmiljön.

Skydd av tornseglare

I direkt anslutning till området finns en tornseglarkoloni.

Tornseglaren är en hotad art som är rödlistad och vars population har minskat avsevärt under de senaste årtiondena. Att bygga nya höghus i närheten av tornseglarkolonin skulle kunna störa deras livsmiljö. Att skydda den biologiska mångfalden och bevara hotade arter är en nödvändig åtgärd för att upprätthålla ekosystemets balans och säkerställa en hållbar framtid.

Främjande av träd och luftkvalitet

Bevarandet av cirka 20 fullvuxna träd i Bergsgruvans park och längs Rosenlundsgatan, en av Södermalms mest trafikerade gator, skulle ha en betydande positiv effekt på luftkvaliteten. Träd spelar en avgörande roll för att förbättra luftkvaliteten i stadsmiljön genom att absorbera koldioxid, producera syre och filtrera föroreningar från luften.

Främjande av rekreation och hälsa

Genom att investera i ett utegym och en hundrastgård på området kan vi främja hälsa och välbefinnande hos invånarna på Södermalm. Dessa rekreativa utrymmen främjar en balanserad användning av området och bidrar till en trivsamt och attraktiv livsmiljö för alla.

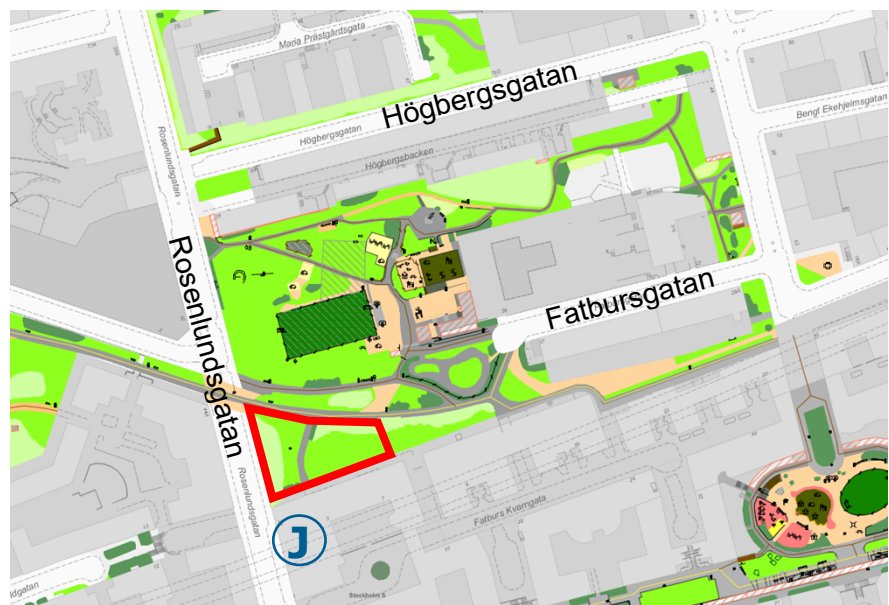
Sammanfattningsvis är bevarande av parkområden, skydd av tornseglare, främjande av träd samt skapande av rekreativa utrymmen av avgörande betydelse för att upprätthålla en hälsosam och hållbar stadsmiljö på Södermalm. Genom att avstå från att bebygga parkområdet och istället investera i ett utegym, en hundrastgård och bevara träden visar vi vårt åtagande för att skydda naturen, främja hälsa och skapa en trivsamt och attraktiv livsmiljö för invånare och besökare. Bevarandet av grönområden på Södermalm är en viktig del av en långsiktig strategi för hållbar stadsutveckling och för att bevara stadens unika karaktär och kvalitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 13 november 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tackar för förslaget som har till syfte att anlägga ett utegym, en hundrastgård och bevara parkmark från bebyggelse samt skydda tornseglare i Bergsgruvans park.

Parken Bergsgruvan i gröna färger ligger öster om Rosenlundsgatan och norr om ingången till Stockholms södra från Rosenlundsgatan, markerat med J i kartan. Medborgarförslaget avser den rödmarkerade parkytan i parkens sydvästra del.

Parkplan Södermalm

I Parkplan Södermalm, som är ett vägledande dokument som beskriver hur grönstrukturen inom Södermalms stadsdelsområde ska bevaras, vårdas och utvecklas, går det att läsa att parken Bergsgruvan anlades mellan åren 1941-1946 och byggdes om och tillgänglighetsanpassades 1992. Parken beskrivs som en central och viktig park med stort kulturhistoriskt värde och med bra grundkvaliteter så som fina rumsligheter, väl anpassad lek, många stora träd och slänter med treskiktsvegetation. Det står att Bergsgruvans parkrum upplevs vackert mellan träden från Rosenlundsgatan och att parken behöver kopplas ihop med Tantolunden bättre så att passagen däremellan upplevs tryggare. Inte enbart en koppling för trygghetsupplevelsens skull utan också en grön koppling till Tantolunden framhålls, då en sådan skulle kunna medföra att parken blir en så kallad spridningskorridor för växter och djur.

En annan koppling som nämns är mellan Rosenlundsgatans övre nivå ner till parkens sydvästra hörn. En koppling där skulle öka parkens tillgänglighet och förbättra flödena i området står det i Parkplan Södermalm. Det sydvästra hörnet beskrivs också som en plats att utveckla till en liten naturvärdespark med rik frodig grönska och stor artrikedom. Just den södra delen av parken anses för övrigt som mörk och i behov av bättre belysning.

Det som parkplanen lyfter som särskilt värt att bevara i parken är bland annat de stora vackra träden och naturmarkskaraktären i slänterna med sina rika mellanskikt. Av det som anses värdefullt att utveckla listas bland annat den gröna kopplingen till Tantolunden och kopplingen mellan Rosenlundsgatans övre nivå och parkens sydvästra hörn samt naturvärdesparken i det sydvästra hörnet av parken.

Tornseglare i Artdatabanken

Sveriges Lantbruksuniversitets Artdatabank är ett kunskapscentrum där tillståndet för den biologiska mångfalden i Sverige kartläggs. Artdatabanken ansvarar för tjänsterna Artfakta (samlad artinformation) och Artportalen (rapporteringssystem för artobservationer). Sedan 2002 har artdatabanken regeringsuppdraget Svenska artprojektet som har som mål att kartlägga, beskriva och tillgängliggöra kunskap om Sveriges alla flercelliga växter, svampar och djur.

Artfakta klassificerar tornseglaren som Starkt hotad i Artdatabankens rödlista. Rödlistan är en förteckning över arter som klassificerats utifrån deras risk att dö ut nationellt. Om en art benämns som ”rödlistad art” innebär det att arten klassificerats inom en av följande kategorier: Nära hotad, Sårbar, Starkt hotad, Akut hotad eller Nationellt utdöd. De arter som kategoriseras som Sårbar, Starkt hotad eller Akut hotad är hotade

I Artportalen finns åtta observationer gjorda av tornseglare i Bergsgruvan sedan år 2013. Observationerna är gjorda av sju olika observatörer och det är över 53 tornseglare som observerats vid dessa tillfällen. 23 av dessa har aktivitetsbenämningen ”födosökande”, 6 har aktiviteten ”förbiflygande” och resterande saknar en aktivitet. Det finns också observationer av tornseglare i kvarteren runtomkring Bergsgruvan men ingen har en aktivitetsbenämning som kan antyda en boplats, som exempelvis ”ruvande”, ”bobygge”, ”bo, ägg/ungar” eller ”bo, hörda ungar”.

Luftkvalitet och hälsa

Förvaltningen kan konstatera att förslagsställaren känner till stadsgrönskans positiva effekter på klimatet och människors hälsa.

För mer kunskap om grönskans positiva effekter rekommenderas forskningssammanställningen ”Argument för grönare städer” som är framtagen inom EU-projektet ”Green Cities”:

<https://se.thegreencities.eu/argument-for-gronare-stader-en-forskningssammanstallning/>

I sammanställningen går det bland annat att läsa att flera vegetationsskikt förbättrar generellt motståndskraften mot torka, värme och föroreningar och ju större träd och ju fler lager av buskar och annan vegetation i kombination med träd desto större är den temperatursänkande effekten. Vidare går det exempelvis att läsa att bevarandet av befintlig grönska gynnar den biologiska mångfalden, att Oslos 700 000 träd är värderade till 28 miljarder kronor och att hos den som ser grönska från sitt fönster sänks blodtrycket och känslan av att vara stressad.

Planerad bebyggelse

Den planerade exploatering som förslagsställaren nämner i sitt medborgarförslag berör samma parkyta som medborgarförslaget, det vill säga parkens sydvästra hörn. Den nionde december 2021 gav stadsbyggnadsnämnden i uppdrag till stadsbyggnadskontoret att påbörja planarbete för att uppföra ett flerbostadshus med cykelgarage, cirka 60 bostäder och verksamheter i bottenvåningen (diarienumr 2021-15543) på ytan. Startpromemorian för planarbetet och stadsbyggnadsnämndens beslut finns att läsa på stadens bygg- och plantjänst:

<https://etjanst.stockholm.se/Byggochplantjansten/pagaende-planarbete/planarende/2021-15543>. Nu pågår planarbetet där ett förslag till en ny detaljplan tas fram. Förslaget sändes i slutet av september på samråd där bland andra stadsdelsnämnden kommer att framföra sina synpunkter.

Förvaltningen anser att medborgarförslaget har många positiva aspekter och att det samtidigt finns flera värden, som exempelvis de stora träden som växer i det sydvästra hörnet, som kommer att gå förlorade om parkytan bebyggs. Om den planerade bebyggelsen inte skulle komma att realiseras kommer förvaltningen att arbeta för att verkställa parkplanens ambition om en naturvärdespark på parkytan. Ett utegym eller en hundrastgård är därför inget som förvaltningen skulle komma att prioritera. Gällande hundrastgårdar är dessutom tillgången till dessa god i närområdet, med gårdarna i Fatbursparken och kvarteret Skjutsgossen som närmsta, i jämförelse med tillgången till hundrastgårdar i andra delar av stadsdelsområdet.

Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar medborgarförslaget till stadsbyggnadsnämnden eftersom ytan berör samma parkmark som stadsbyggnadskontoret nu arbetar med.

Förvaltningen kan inte bedöma om de observationer som gjorts av tornseglare i parken och kvarteren runt omkring bör beaktas eller utredas vidare då förvaltningen saknar egen kompetens inom området. Förvaltningen förutsätter att frågan utreds i detaljplanearbetet.

Expedieras till
Förslagslämnaren.
Stadsbyggnadsnämnden.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslaget.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-11-01
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2023-10-31